

STOWARZYSZENIE ARTYSTÓW WYKONAWCÓW
POLISH PERFORMING MUSICIANS' SOCIETY

ul. Tagore 3, 02-647 Warszawa, tel./fax: (+48 22) 624 71 27, 624 90 66
e-mail: biuro@sawp.pl, www.sawp.pl

l.dz. 1371/2025

Warszawa, 4 września 2025

Szanowna Pani

Marta Cienkowska

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17

00-071 Warszawa

Szanowna Pani Minister,

Stanowisko SAWP odnośnie do postulatu STOART o wskazanie STOART jako organizacji inkasującej opłaty od czystych nośników dla artystów wykonawców

W związku z postulatem STOART dotyczącym włączenia tej organizacji do systemu poboru opłat od czystych nośników, Stowarzyszenie Artystów Wykonawców SAWP za konieczne uznało przedstawienie swojego stanowiska w tej sprawie. Argumentacja powołana przez STOART nie tylko nie znajduje jakiegokolwiek racjonalnego uzasadnienia, ale w wielu punktach jest sprzeczna z faktami i oparta na manipulacjach. Poniżej przedstawiamy najważniejsze kwestie wymagające sprostowania oraz argumenty przemawiające za utrzymaniem obecnego systemu. Ich szczegółowe rozwinięcie zawarte jest w drugiej części dokumentu.

1. Sprzeczność ze stanowiskiem Rady Polskiego Rynku Muzycznego – głosu wszystkich sektorów rynku muzycznego

STOART poparł stanowisko Rady, w którym jednoznacznie poparte zostało utrzymanie Biura Czystych Nośników (ZAiKS, ZPAV, SAWP) jako sprawnego i transparentnego mechanizmu.

Stanowisko Rady: „obecny system poboru opłat, oparty o działające od 1996 r. Biuro Czystych Nośników, powołane wspólnie przez ZAiKS, ZPAV oraz SAWP, działa sprawnie, efektywnie i transparentnie. Dlatego też w naszej opinii system ten powinien zostać utrzymany, bez wprowadzania kolejnych organizacji i płaszczyzn przepływu środków należnych beneficjentom końcowym”.

2. Kryterium wskazania organizacji do inkasa i podziału – nie wielkość, lecz efektywność i rzetelność.

SAWP, współtworząc od prawie 30 lat z ZAiKS oraz ZPAV Biuro Czystych Nośników, z powodzeniem i niepodważaną przez nikogo – w tym przez sam STOART - skutecznością, rzetelnością i transparentnością dokonuje inkasa, a także podziału opłat w części, w jakiej należne są one artystom wykonawcom.

O rzetelności działania SAWP świadczą również dwa wygrane konkursy (w 2016 r. oraz 2025 r.) ogłaszane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w celu wyłonienia organizacji właściwej do inkasowania i dystrybucji na rzecz artystów wykonawców wynagrodzenia, a którym mowa w art. 95³ PrAut. W konkursie brane były pod uwagę następujące kryteria: reprezentatywność, zdolność organizacyjna do realizacji zadania w sposób zapewniający efektywny pobór wynagrodzeń i ich wypłatę, skuteczność i prawidłowość działania oraz zasadność i wysokość planowanych kosztów wypłaty wynagrodzeń.

Trudno o bardziej wymierną ocenę działania organizacji.

3. Brak doświadczenia STOART w zakresie inkasa i dystrybucji opłat z czystych nośników

SAWP od ponad kilkudziesięciu lat zapewnia stabilny pobór i podział opłat na rzecz artystów wykonawców, podczas gdy STOART nie ma żadnych doświadczeń w tym zakresie.

STOART nie uczestniczył dotąd w inkasie ani w podziale opłat, nie przedstawił również żadnych rozwiązań organizacyjnych, które mogłyby poprawić istniejący system. Postulat STOART sprowadza się wyłącznie do chęci zastąpienia SAWP – bez merytorycznego i faktycznego uzasadnienia.

4. Problemy wewnętrzne STOART – brak wiarygodności

STOART twierdzi, że jest organizacją stabilną, podczas gdy fakty wskazują na poważny kryzys i problemy wewnętrzne: postępowania karne prowadzone przez Prokuraturę Rejonową Warszawa - Śródmieście oraz Prokuraturę Rejonową Warszawa Śródmieście Północ w przedmiocie możliwości popełnienia przestępstwa; złożenie w związku z wykryciem korupcyjnych wydarzeń zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa do Centralnego Biura Antykorupcyjnego; nagłe zmiany kierownictwa organizacji, zawieszenie wszystkich członków Zarządu; wydanie przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wezwania do wypłaty części wynagrodzeń należnych na rzecz SAWP, co zagrożone jest nawet całkowitym cofnięciem zezwolenia na wykonywanie zbiorowego zarządu.

5. Manipulacja danymi o reprezentatywności

STOART twierdzi, że reprezentuje większość artystów, w związku z czym większość inkasowanych opłat trafia do niego. W rzeczywistości: SAWP reprezentuje w tym zakresie blisko połowę polskich wykonawców, ma jednak także podpisanych kilkadziesiąt umów z zagranicznymi organizacjami i agentami, reprezentując łącznie znacznie ponad 1 mln artystów. STOART podpisał jedynie kilka umów z organizacjami zagranicznymi, często z krajów o marginalnym znaczeniu repertuarowym. Z danych przytoczonych przez STOART wynika, że jego udział w całości opłat od czystych nośników wynosił jedynie 15–16%, podczas gdy udział SAWP (wraz z artystami niezrzeszonymi) to 13–14%. Po

uwzględnieniu artystów zagranicznych reprezentowanych przez SAWP – udział SAWP jest kilkukrotnie wyższy niż STOART. Twierdzenie STOART, że większość środków trafia do jego artystów, jest zatem nieprawdą – wystarczy zresztą zajrzeć do sprawozdań finansowych.

6. Koszty inkasa – fakty a manipulacje

STOART zarzuca SAWP zbyt wysokie koszty. Tymczasem potrącenia kosztów przez SAWP są niższe niż koszty działalności STOART, które w ostatnich latach sięgały nawet 30% inkasa. Informacje o kosztach SAWP są przejrzyste i publicznie dostępne, podczas gdy STOART manipuluje danymi, wybiórczo zestawiając liczby.

7. Doświadczenie procesowe SAWP – realne efekty dla artystów

SAWP prowadzi szereg postępowań przeciwko importerom i producentom urządzeń umożliwiających kopiowanie i ma w tym zakresie bogate doświadczenie i wymierne sukcesy np.: głośny proces sądowy dotyczący podatku VAT od opłat od czystych nośników, który doprowadził SAWP aż do Trybunału Sprawiedliwości UE i który SAWP wygrał, czy proces wytoczony przez SAWP przeciwko SONY, w którym po 11 (!) latach postępowania w I instancji sąd wydał przełomowy wyrok potwierdzający, iż smartfony, tablety i notebooki objęte są urządzeniami zdolnymi do kopiowania utworów na własny użytek.

To dowód na to, że SAWP realnie wzmacnia system opłat od czystych nośników.

8. Nierzetelne rozliczenia dokonywane przez STOART w ramach jego dotychczasowej działalności

STOART działający w charakterze jednego inkasenta wynagrodzeń z tytułu publicznego odtwarzania wstrzymuje większość należnych SAWP kwot, przekazując jedynie 7,6% wynagrodzeń inkasowanych dla artystycznych wykonawców na polu dla publicznego odtwarzania, zamiast należnych SAWP 30%.

STOART przywłaszcza sobie ponadto należną SAWP część kwot przypadających na uprawnionych, którzy nie zostali przez STOART zidentyfikowani lub odnalezieni. Mowa tutaj o udziale SAWP w łącznej kwocie 94.545.980,67 zł, które tylko w latach 2020-2022

STOART skierował do wypłaty wyłącznie pomiędzy „swoich” uprawnionych oraz o kolejnych 29.000.000 zł, skierowanych do wypłaty w czerwcu 2025 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wydanym w lipcu 2025 r. w trybie nadzorczym wezwaniu, zobowiązał STOART do wypłacenia odpowiedniego udziału w tych kwotach także na rzecz SAWP. Brak zastosowania się do tego wezwania zagrożone jest nałożeniem na STOART sankcji w postaci częściowego cofnięcia zezwolenia na zbiorowe zarządzanie.

9. Brak sprawozdawczości STOART i fałszywa narracja o stabilności

Z powodu zawieszenia całego Zarządu, STOART nie zwołał Walnego Zgromadzenia Delegatów i nie zatwierdził sprawozdania z działalności za 2024 r. Twierdzenia o jego stabilności, szczególnie organizacyjnej są zatem pozbawione podstaw.

10. „Aktywność medialna” jako argument do wyznaczenia STOART

STOART powołuje się na swoją większą obecność medialną. Wartość tego rodzaju argumentu jako kryterium dla wyznaczenia organizacji inkasującej ustawowo określone opłaty znana jest zapewne wyłącznie STOARTowi.

Część szczegółowa

Przedstawiona przez STOART argumentacja jest pełna manipulacji i sprzeczności z faktami. SAWP od prawie 30 lat skutecznie i transparentnie realizuje pobór i podział opłat z czystych nośników, reprezentuje szeroki repertuar polski i zagraniczny, działa efektywnie i transparentnie, odnosi także wymierne sukcesy sądowe. Dlatego utrzymanie dotychczasowej roli SAWP w systemie poboru i podziału opłat od czystych nośników, uważamy za racjonalne i uzasadnione.

Poniżej szczegółowo odnosimy się do zagadnień poruszanych przez STOART w stanowisku złożonym w związku z prowadzonymi przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego konsultacjami publicznymi projektu rozporządzenia zmieniającego aktualne rozporządzenie określające kategorie urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich

sprzedaży przez producentów i importerów, swoje stanowisko w zaprezentował również STOART.

Szczególną uwagę SAWP zwrócił zawarty w tym stanowisku postulat „uwzględnienia STOART w kręgu organizacji zbiorowego zarządzania wskazanych do poboru opłat od urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów” szczególnie, iż zaprezentowana przez STOART w tym zakresie argumentacja zawiera szereg informacji, które jako niezgodne z rzeczywistością, wymagają sprostowania i naszej zdecydowanej reakcji.

W pierwszej kolejności nasze ogromne zdziwienie wzbudził fakt, że zaprezentowany przez STOART postulat jest sprzeczny ze stanowiskiem złożonym przez Radę Polskiego Rynku Muzycznego, której członkami są organizacje reprezentujące wszystkie podsektory rynku muzycznego, w tym obok ZAiKS, SAWP, ZPAV, ZZM RP, IGMAR, PITE, SOIAR, PSWM, ANPM, MEXP, IGPMiE oraz największych grup radiowych i bileterii, także i STOART.

Warto zaznaczyć, że stanowisko Rady zostało przed jego złożeniem przedstawione wszystkim jej organizacjom członkowskim, a zatem także i STOART, który nie zgłosił do niego żadnych zastrzeżeń. W stanowisku Rady znajdujemy tymczasem w szczególności następujący fragment:

„Pozwalamy sobie zauważyć, że obecny system poboru opłat, oparty o działające od 1996 r. Biuro Czystych Nośników, powołane wspólnie przez ZAiKS, ZPAV oraz SAWP, działa sprawnie, efektywnie i transparentnie. Dlatego też w naszej opinii system ten powinien zostać utrzymany, bez wprowadzania kolejnych organizacji i płaszczyzn przepływu środków należnych beneficjentom końcowym”.

Zgłoszony obecnie przez STOART postulat uwzględnienia STOART w kręgu organizacji zbiorowego zarządzania wskazanych do poboru opłat od urządzeń i nośników, przy czym pomysł ten zakłada alternatywnie wskazanie w rozporządzeniu STOART jako organizacji uprawnionej do poboru opłat na rzecz artystów wykonawców i ich podziału w sferze audio w miejsce SAWP albo wyznaczenie w tym zakresie obu naszych organizacji, nie ma jednak

żadnego racjonalnego uzasadnienia. Co przy tym charakterystyczne, argumenty mające stanowić uzasadnienie tego pomysłu skupione są wyłącznie na chęci wstąpienia w rolę inkasenta opłat od czystych nośników na rzecz artystów wykonawców, całkowitym milczeniem pomijając kwestie związane z takimi drobiazgami jak ewentualne pomysły na bardziej efektywny i prawidłowy podział oraz wypłatę pobranych opłat, a także na współpracę w tym zakresie z innymi organizacjami.

W pierwszej kolejności STOART błędnie podnosi, że proces wskazania organizacji zbiorowego zarządzania dokonującej inkasa i podziału opłat od czystych nośników zakłada, że Minister może dokonać go w sposób dowolny, natomiast proces ten „powinien opierać się na jakiejś mierzalnej, możliwej od porównania i oceny miary, jak np. wielkość czy skuteczność danego OZZ reprezentującego grupę twórców, na rzecz której opłata ma być pobierana”.

Zgodnie z delegacją z art. 20 ust. 5 Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest umocowany do wskazania organizacji uprawnionej do poboru opłat. Oznacza to, że dokonując wskazania, kieruje się racjonalnością wynikającą przede wszystkim z dawania przez organizację wskazaną rękojmi należytego wykonywania obowiązków. Dotychczasowe działanie Biura Czystych Nośników w pełnym zakresie dawanie tej rękojmi potwierdza.

STOART przekonuje przy tym, że o ile w dacie wydania pierwszej wersji rozporządzenia SAWP i STOART były sobie równe pod względem wielkości i kompetencji, obecnie to STOART jest organizacją większą, reprezentującą większą liczbę artystów, bardziej efektywną, a także bardziej stabilną finansowo i organizacyjnie.

STOART zapomniał jednak, że **SAWP, współtworząc od prawie 30 lat z ZAiKS oraz ZPAV Biuro Czystych Nośników, z powodzeniem i co najważniejsze z niepodważaną przez nikogo – w tym przez sam STOART - skutecznością, rzetelnością i transparentnością dokonuje inkasa, a także podziału opłat w części, w jakiej należne są one artystom wykonawcom.**

I aczkolwiek - co należy od razu zaznaczyć – kwestia wielkości organizacji czy rozmiarów reprezentowanego przez nią repertuaru nie ma żadnego przełożenia na efektywność i prawidłowość realizowania powierzonych organizacji zadań, przyjrzyjmy się jednak również i temu, standardowo zresztą podnoszonemu przez STOART argumentowi, tj. wielkości organizacji. Powoływanie się przez STOART na ten argument wydaje się zresztą zrozumiałe o tyle, że w przypadku STOART - organizacji od lat targanej problemami wewnętrznymi skutkującymi:

- podjęciem przez Prokuraturę Rejonową Warszawa -Śródmieście oraz Prokuraturę Rejonową Warszawa Śródmieście Północ, na podstawie zawiadomień złożonych przez STOART, dwóch postępowań karnych w przedmiocie możliwości popełnienia przestępstwa;

- złożeniem przez członków STOART, w związku z wykryciem korupcyjnych wydarzeń w STOART, zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa do Centralnego Bura Antykorupcyjnego;

- nagłymi, kilkukrotnymi w ostatnim czasie zmianami w kierownictwie organizacji,

- zawieszeniem 3 miesiące temu - na skutek interwencji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego podjętej w trybie nadzorczym - całego Zarządu STOART, wreszcie organizacji nierealizującej zaleceń Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wydawanych w trybie nadzorczym, co zagrożone jest nawet całkowitym cofnięciem zezwolenia na wykonywanie zbiorowego zarządu - wielkość organizacji jest jedynym argumentem, który może być w tej sytuacji przez STOART powoływany jako atut.

Jednak nawet i tutaj sytuacja nie jest tak oczywista, jak chciałby tego STOART. Otóż STOART utożsamia rozmiar organizacji z rozmiarem reprezentowanego repertuaru i z jego udziałem w rynku muzycznym, a tym samym udziałem w rozliczanych i wypłacanych wynagrodzeniach i opłatach. Nie jest to jednak równoznaczne.

Należy wobec tego wskazać, że nie jest zgodne z prawdą prezentowane przez STOART stanowisko, jakoby większość opłat od czystych nośników inkasowanych na rzecz

artystów wykonawców trafiała końcowo do artystów reprezentowanych przez STOART. Jest dokładnie odwrotnie. Potwierdzają to zresztą dane finansowe, na które zresztą jak widać dość niefortunnie powołał się sam STOART (tabela na str. 13 stanowiska STOART). Podczas, gdy procentowy udział STOART w całości pobranych opłat wynosi w kolejnych kwartałach 2023 i 2024 roku od 15,86% do 16,60 % (za przykład wskazano bowiem lata 2023 i 2024 oraz I kwartał 2025 roku, jednak udziały te w okresach wcześniejszych kształtowały się podobnie), procentowy udział w tych samych okresach SAWP i artystów niezrzeszonych, których w tym zakresie to SAWP reprezentuje, to odpowiednio od 13,34% do 14,08%. Są to zatem udziały dość zbliżone. STOART zapomniał jednak o środkach, które SAWP wypłaca dodatkowo na rzecz artystów zagranicznych zgodnie z obowiązkiem traktowania narodowego i na podstawie **umów o reprezentacji** zawartych z zagranicznymi organizacjami zbiorowego zarządzania oraz zagranicznymi agentami. Kwoty te samodzielnie znacznie przekraczają kwoty należne dla repertuaru reprezentowanego przez STOART. **SAWP posiada bowiem kilkadziesiąt umów z zagranicznymi organizacjami zbiorowego zarządzania oraz zagranicznymi agentami, reprezentując tym samym ponad 1.000.000 artystów.** STOART ma zaś w tym zakresie zaledwie kilka umów, zawartych zresztą z krajami, których repertuar w Polsce praktycznie nie funkcjonuje (np. SAMPRA z RPA).

Wysokość samych tylko kwot, które SAWP wypłacił w latach 2020-2024 **samym artystom zagranicznym**, których SAWP reprezentuje, w zestawieniu z kwotami wypłaconymi dla artystów STOART, przedstawia poniższa tabela.

Rok	Kwoty wypłacone przez SAWP do STOART	Kwoty wypłacone przez SAWP do zagranicznych ozz zgodnie z zawartymi umowami o reprezentacji
2020	247 758,83 zł	662 008,67 zł
2021	262 255,02 zł	326 428,16 zł
2022	277 057,88 zł	429 925,63 zł
2023	271 152,83 zł	438 711,53 zł
2024	251 345,38 zł	447 102,16 zł
Średnia 2020-2024	261 913,99 zł	460 835,23 zł

Powyższe nasuwa jedynie konstatację, iż STOART na tyle usilnie promował niezgodne *nota bene* z rzeczywistością hasło, iż reprezentuje on większość repertuaru zagranicznego, iż sam w nie uwierzył i nie zadał sobie w związku z tym nawet trudu sprawdzenia danych w powszechnie dostępnych w corocznych sprawozdaniach SAWP. Te zaś są zaś w zakresie opłat od czystych nośników jednoznaczne.

Przyjrzyjmy się wobec tego i drugiemu proponowanemu przez STOART kryterium tj. skuteczności działania. Naturalnie nasuwającym się na potrzeby dokonania takiej oceny odniesieniem jest zakończony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wiosną 2025r. kolejny już (drugi) konkurs na organizację inkasującą od producentów fonogramów wynagrodzenia za określone w ustawie korzystanie z utrwalonych na fonogramie wykonń, do których prawa zostały przez wykonawców przeniesione lub objęte licencją wyłączną za jednorazowym wynagrodzeniem. Wynagrodzenia te przysługują takim wykonawcom w dodatkowym okresie 20 lat po upływie pięćdziesięciu lat po roku publikacji lub innego rozpowszechnienia fonogramu. Ustawowo wskazanymi w tym konkursie kryteriami były: reprezentatywność, zdolność organizacyjna do realizacji zadania w sposób zapewniający efektywny pobór wynagrodzeń i ich wypłatę, skuteczność i prawidłowość działania oraz zasadność i wysokość planowanych kosztów wypłaty wynagrodzeń. W konkursie udział wzięły: SAWP i STOART, a wyniki STOART można uznać za druzgoczące. Podczas gdy SAWP uzyskał 80 punktów na 100 możliwych, STOARTowi przyznano jedynie 53 punkty. Pierwsza edycja konkursu, która odbyła się w 2016 r. również zakończona została zwycięstwem SAWP. SAWP uzyskał 83 punkty na 100 możliwych, STOARTowi przyznano jedynie 26 punktów. Jest to dwukrotne potwierdzenie fachowości, efektywności i skuteczności działania SAWP.

Nie można także pominąć podnoszonej przez STOART kwestii dokonywanych przez SAWP potrąceń na pokrycie kosztów inkasa i podziału, których wysokość jest dla STOART tak bolesna. Jest to jednak niezrozumiałe o tyle, że jest to poziom niższy od wykazywanego przez STOART w odniesieniu do jego własnej działalności. Poniżej

zestawienie kosztów realizacji zadań statutowych STOART z jego inkasem w latach 2012-2023 (dane ze sprawozdań podstawowych STOART).

W okresie przed wyznaczeniem STOART jako jednego inkasenta wynagrodzeń z pola eksploatacji publiczne odtworzenia kształtowały się one następująco:

	Udział kosztów działalności STOART w inkasie
2012	22,00%
2013	25,50%
2014	24,12%
2015	30,85%
2016	27,47%
Średnia 2012-2016	25,99%

Pamiętać należy przy tym, że znaczna część kosztów, jest zawsze stała. Im wyższe inkaso, tym, niższy powinien być stosunkowy udział kosztów. Kwoty wynagrodzeń inkasowane przez STOART znacznie przewyższają zaś kwoty opłat od czystych nośników, które inkasuje Biuro Czystych nośników. Zwiększeniu tego inkasa w odniesieniu do opłat od czystych nośników służy zaś właśnie projektowana zmiana Rozporządzenia.

Po wyznaczeniu STOART na jednego inkasenta wynagrodzeń z tytułu publicznego odtwarzania, inkasowane przez niego kwoty uległy oczywiście zwiększeniu – od tej bowiem pory STOART inkasuje również wynagrodzenia na rzecz SAWP, ZASP i ZPAV. Stosunkowy udział kosztów uległ zatem obniżeniu, nadal jest on jednak wyższy od poddanych krytyce kosztów ponoszonych przez Biuro Czystych Nośników..

	Udział kosztów działalności STOART w inkasie
2017	22,00%
2018	25,50%
2019	24,12%

2020	30,85%
2021	27,47%
2022	21,85%
2023	21,47%
Średnia 2017-2023	24,75%

Obniżenie kosztów potrącanych przez SAWP także ulegnie zmniejszeniu w przypadku zwiększenia kwot inkasowanych tytułem czystych nośników, co według szacunków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego po uaktualnieniu stawek opłat, w szczególności poprzez uwzględnienie smartfonów oraz tabletów, powinno zwiększyć łączne inkaso z poziomu 36 mln w 2024 roku do 150-200 mln rocznie. W sposób oczywisty przełoży się to na obniżenie procentowego udziału kosztów tego inkasa i podziału.

Oczywiście należy również pamiętać, że do kosztów zaliczają się również koszty prowadzenia procesów sądowych. STOART nie wspominał, że **SAWP prowadzi szereg postępowań przeciwko uchylającym się od uiszczania opłat importerom i producentom urządzeń umożliwiających kopiowanie i ma w tym zakresie nie tylko bogate doświadczenie, ale i wymierne sukcesy.** Dość tylko wspomnieć **proces sądowy dotyczący podatku VAT od opłat od czystych nośników, który doprowadził SAWP aż do Trybunału Sprawiedliwości UE i który SAWP wygrał.** Orzeczenie wydane w tym postępowaniu ujednoliciło zasady opodatkowania podatkiem VAT opłat od czystych nośników we wszystkich państwach Unii Europejskiej. Głośną sprawą był również **proces wytoczony przez SAWP przeciwko SONY, w którym po 11 (!) latach postępowania w I instancji sąd wydał przełomowy wyrok potwierdzający, iż smartfony, tablety i notebooki objęte są urządzeniami zdolnymi do kopiowania utworów na własny użytek.**

Nasze największe zdumienie wywołał jednak powołany przez STOART argument, iż „STOART inkasuje na rzecz SAWP znacznie większe kwoty niż te, które otrzymuje od SAWP. W roku 2023 SAWP uzyskał od STOART-u przychody z praw w wysokości 2.245.928,03 zł, gdy z tytułu opłaty reprograficznej STOART od SAWP-u uzyskał ponad 8 razy mniej. tj. 271 152,83 zł”.

Autor stanowiska STOARTu nie uwzględnił jednak podstawowej w tym kontekście kwestii. Otóż łączna wysokość inkasa opłat od czystych nośników przypadająca na wszystkich beneficjentów tego systemu, tj. autorów, artystów wykonawców i producentów, jest znacznie niższa od inkasa wynagrodzeń z tytułu korzystania z artystycznych wykonań na samym tylko polu publicznego odtwarzania, którego STOART dokonuje jako jeden inkasent. Jest oczywiste, że tego rodzaju argument, który miał w zamyśle autora stanowiska STOART przemawiać na korzyść STOARTu, jest jedynie jaskrawym przykładem kulejącego stanu legislacji w odniesieniu do czystych nośników i najlepszym argumentem uzasadniającym konieczność aktualizacji przepisów w tym zakresie.

Podczas gdy w 2023 roku inkaso opłat od czystych nośników dla artystów wykonawców wyniosło łącznie ok. 2 mln zł, wynagrodzenia zainkasowane w tym okresie przez STOART w odniesieniu do artystycznych wykonań na polu publicznego odtwarzania to odpowiednio 43 387 216,72 zł. Nie możemy przy tym niestety przedstawić zestawienia danych za rok 2024, ponieważ z uwagi na zawieszenie Zarządu STOART nie doszło do zwołania Walnego Zebrania Delegatów i STOART nie zatwierdził w ustawowo wskazanym terminie sprawozdania ze swojej działalności w 2024 roku. Jak jednak rozumiemy okoliczność ta w żaden sposób nie wpływa jednak na ocenę, którą STOART sam sobie wystawia stwierdzając, iż „pozostaje też organizacją o wiele bardziej stabilną finansowo i organizacyjnie”.

Powyższe zestawienie kwot inkasowanych i przekazywanych przez SAWP do STOART z tytułu opłat od czystych nośników z kwotami wynagrodzeń inkasowanymi na polu publicznego odtwarzania w odniesieniu do artystycznych wykonań i przekazywanymi przez STOART do SAWP dokumentuje natomiast – zapewne brew intencji autora stanowiska STOART - inną alarmującą kwestię.

Otóż STOART działający w charakterze jednego inkasenta wynagrodzeń z tytułu publicznego odtwarzania i przekazujący w związku z tym na rzecz SAWP od

początku pełnienia tej roli 30% wynagrodzeń inkasowanych na tym polu dla artystycznych wykonań – zgodnie z zawartym jeszcze w 2015 roku porozumieniem, z chwilą wydania przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w połowie 2021 roku decyzji potwierdzającej status STOART jako organizacji reprezentatywnej na tym polu eksploatacji (tj. organizacji reprezentującej względem użytkowników wszystkich uprawnionych, którzy nie powierzyli swoich praw w zbiorowe zarządzanie żadnej organizacji), powołując się m.in. właśnie na ten status wstrzymuje od tej pory większość należnych SAWP kwot i przekazuje SAWP jedynie 7,6% wynagrodzeń inkasowanych dla artystycznych wykonań na polu dla publicznego odtwarzania. Pozostałych 92,4 % bezprawnie zatrzymuje zaś dla siebie. Działanie to, oczywiście i rażąco bezprawne, było przedmiotem wielu skarg kierowanych przez SAWP do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Podobnie zresztą jak problem przywłaszczania przez STOART kwot przypadających na uprawnionych, którzy nie zostali przez niego zidentyfikowani lub odnalezieni, a które zgodnie z ustawą o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, po 3 latach od upływu roku, w którym zostały pobrane, powinny zostać rozliczone na wszystkich pozostałych uprawnionych, w tym uprawnionych reprezentowanych przez SAWP. Mowa tutaj o łącznej kwocie 94.545.980,67 zł, które tylko w latach 2020-2022 STOART skierował do wypłaty wyłącznie pomiędzy „swoich” uprawnionych oraz o kolejnych 29.000.000 zł, skierowanych do wypłaty w czerwcu 2025 r. Wskazuje to na nierzetelne wykonywanie rozliczeń z SAWP co podważa wiarygodność działania STOART.

Bezprawność tego działania zauważył już Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w wydanym bowiem w lipcu br. w trybie nadzorczym wezwaniu, zobowiązał STOART do wypłacenia odpowiedniego udziału w tych kwotach także na rzecz SAWP. Brak zastosowania się przez STOART do tego wezwania może zaś – zgodnie z wezwaniem - skutkować nałożeniem na STOART sankcji w postaci częściowego cofnięcia zezwolenia na zbiorowe zarządzanie.

Dodać do tego należy, że STOART nie ma żadnych doświadczeń w budowaniu i realizacji systemu dochodzenia i podziału opłat pomiędzy organizacje właściwe do ich odbioru. Autorzy stanowiska STOART przedstawiając STOART jako organizację stabilną finansowo i organizacyjnie, rzetelną i transparentną, o powyższych kwestiach wyraźnie jednak zapomnieli. Są to zatem stwierdzenia nie mające odzwierciedlenia w praktyce, jak również w omawianym przypadku także i wartości merytorycznej, bowiem STOART nie wykazał, iż ma jakiejkolwiek możliwości wniesienia czegoś nowego do dotychczasowej pracy Biura Czystych Nośników.

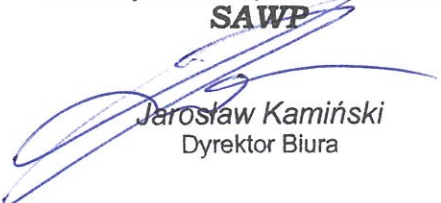
Na zakończenie pozostawiliśmy sobie powołany przez STOART argument jego aktywności medialnej, większej niż ma to miejsce w przypadku SAWP. I aczkolwiek trudno nam znaleźć uzasadnienie dla zastosowania takiej okoliczności jako kryterium dla oceny jakiegokolwiek aspektu działalności organizacji zbiorowego zarządzania, ma ona w tym kontekście niezaprzeczną wartość humorystyczną. Należy przy tym zwrócić uwagę, że ta „aktywność” polega na operowaniu nierzetelnymi danymi oraz pozostaje w rażącej sprzeczności z faktyczną sytuacją, w szczególności w zakresie dotychczasowej współpracy w rozliczaniu należności na rzecz artystów wykonawców.

Wszystkie powołane przez STOART okoliczności, nie tylko zatem nie przemawiają za postulatem przedstawionym przez STOART, ale uzasadniają pozostawienie dotychczasowego systemu poboru bez zmian.

Z poważaniem

Stowarzyszenie Artystów Wykonawców

SAWP

Jarosław Kamiński
Dyrektor Biura